

Emmeloord, 24 juli 2018.

Onderwerp

Plan van aanpak zonneweides

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Het instemmen met het plan van aanpak om de structuurvisie te herzien en uit te werken op het onderwerp "Duurzame energie" voor de mogelijkheden voor zonneweides;
2. het starten van een gebiedsproces voor het "windmolengebied";
3. het college opdragen voor andere gebieden niet eerder een gebiedsproces op te starten dan wanneer op basis van landschappelijk, technische, planologische en maatschappelijke afweging een principebesluit door de raad is genomen;
4. Een budget van € 150.000 hiervoor beschikbaar stellen;
5. De 11de wijziging van de Programmabegroting 2018 vaststellen.

Doelstelling

Starten met een gebiedsgerichte aanpak om ruimte te bieden voor het realiseren van zonneweides waarbij een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen duurzaamheidsambities, economische en maatschappelijke belangen en landschappelijke inpassing. De gebiedsgerichte aanpak leidt tot een uitwerking van de structuurvisie in gebieden waar zonneweides wenselijk zijn, en een herziening van de structuurvisie voor gebieden die na nader onderzoek niet geschikt zijn voor zonneweides.

Inleiding

Nederland wil toe naar een duurzame samenleving. Met de ondertekening van het Akkoord van Parijs is de verplichting gekomen dat we in de periode tot 2050 volledig overstappen van fossiele brandstoffen naar volledig duurzame energiebronnen zoals zonne-, en windenergie. Naast energiebesparing en decentraal opwekken is centraal (grootschalig) opwekken van duurzame energie een belangrijke voorwaarde om deze doelstelling te kunnen halen. Naast windenergie moet zonne-energie daarvoor een belangrijk deel invulling aan geven.

Ook in de gemeente Noordoostpolder zijn er veel initiatieven om te komen tot grootschalige zonneweides. De gemeente biedt hiervoor ook ruimte binnen haar structuurvisie, maar heeft zich tot nu toe op het standpunt gesteld dat we geen aanvragen in behandeling nemen in afwachting van het provinciale kader. Nu dit kader in ontwerp is vastgesteld en naar verwachting rond de zomer definitief zal worden, doet zich de vraag voor hoe wij als gemeente invulling willen geven aan de realisatie en inpassing van zonneweides in de Noordoostpolder. Onze huidige structuurvisie biedt namelijk een ruim kader voor zonneweides en staat deze in feite (mits goed ingepast) overall toe. Maar het ontbreekt nog aan uitvoerend beleid. In het coalitieakkoord zeggen we dat zonneweides niet ten koste mogen gaan van de landbouwgrond. Dit vraagt dus

een zorgvuldige inkadering en inpassing in ons landschap. Om dit te kunnen doen, is uitwerking van de structuurvisie nodig in gebieden waar zonneweides wenselijk zijn en een herziening van de structuurvisie nodig voor gebieden die na nader onderzoek niet geschikt zijn voor zonneweides.

De commissie woonomgeving is geïnformeerd tijdens een themabijeenkomst op 22 mei jl. over deze opgave en heeft de nadrukkelijke wens aan het college meegegeven om te versnellen op plannen voor zonneweides in gebieden waar (politiek-bestuurlijk) consensus over is.

Voor heel Flevoland gaat vooralsnog een maximum van 1000 ha grondgebonden zon in landelijk gebied gelden. In eerste instantie wil de provincie 500 ha beschikbaar stellen. Het versneld mogelijk maken van initiatieven kan niet eerder dan dat er op een eerlijke wijze een afweging gemaakt kan worden welk initiatief als eerste kan worden gerealiseerd. Dat zal op basis van voorwaarden zijn die ook dienen te passen binnen de nog op te stellen provinciale verordening. Daarnaast moet duidelijk zijn hoeveel van de beschikbare 500 ha Noordoostpolder toegewezen krijgt.

Argumenten

1.1 Hiermee maakt de raad kenbaar dat ze de structuurvisie op onderdelen wil herzien
Onze huidige structuurvisie biedt een ruim kader voor zonneweides en staat deze in feite (mits goed ingepast) overal toe. Met dit besluit geeft de raad aan deze lijn te willen wijzigen en te kiezen voor een aangescherpt beleid als het gaat om de realisatie van zonneweides in Noordoostpolder. De voorgestelde aanpak zal resulteren in een kader per gebied waar we zonneweides (onder voorwaarden) toestaan. Formeel gezien is dit per gebied een uitwerking van de structuurvisie.

1.2 In het plan van aanpak is beschreven hoe het college tot nieuw beleid voor zonneweides wil komen

Om invulling te geven aan de doelstelling voor zonne-energie, is nog een aantal (beleidsmatige en praktische) vragen te beantwoorden. In welke gebieden willen we zonneweides realiseren, hoe kan het landschappelijk worden ingepast. Hoe sluiten plannen voor zonneweides aan op de bestaande (elektrische) infrastructuur? Hoe betrekken we de omgeving bij de totstandkoming van plannen? In het plan van aanpak hebben we beschreven hoe we hier een antwoord op willen geven en is inzichtelijk gemaakt wat dit vraagt aan inzet van mensen en middelen.

1.3 In de aanpak zal ook specifieke aandacht uitgaan naar voorwaarden voor participatie.
Zonnepanelen hebben maatschappelijk én financieel rendement. De groei van zonne-energieopwekking de afgelopen jaren heeft te maken met de afgenomen kostprijs en de breed gedragen wens een duurzame energievoorziening tot stand te brengen. Hier spelen projectontwikkelaars vol op in. Veel agrariërs in de Noordoostpolder zijn dan ook benaderd door (buitenlandse) projectontwikkelaars.
Tegelijkertijd is het grootschalig opwekken van energie een nutsvoorziening die gesubsidieerd wordt door middel van belastinggeld. Voorkomen moet worden dat de opbrengsten slechts toekomen aan grote (gebiedsvreemde of buitenlandse) partijen. Als gemeente willen we met initiatiefnemers duidelijke afspraken maken over de wijze waarop het maatschappelijk rendement ook daadwerkelijk ten gunste kan komen aan de samenleving.

2.1 Voor het "windmolengebied" is nu al te zeggen dat er potentie is voor grootschalige zonneweides, omdat het landschappelijk en planologisch inpasbaar en technisch uitvoerbaar lijkt.

Het gebied langs de dijk onder en naast de windmolens, zowel binnendijks als buitendijks op het water, lijkt een logisch gebied om zonneweides te realiseren. Er is voldoende

ruimte om grootschalige zonne-energie op een goede manier in te passen waarbij er weinig frictie bestaat met andere functies in het gebied. Andere voorbeelden laten zien dat zonne-energie goed te combineren is met windenergie, gezamenlijk vormt het een energielandschap wat goed landschappelijk valt in te passen in de lijnenstructuur van de dijk. Ook kan met deze ontwikkeling goed aangesloten worden op de bouwstenen uit de provinciale structuurvisie zon. Technisch zijn er mogelijkheden voor aansluiting van grootschalige energieopwekking te vinden op het netwerk. Er zijn al verschillende initiatiefnemers die in dit gebied zonneweides willen realiseren.

2.2 Verdere invulling van zonneweides in het deelgebied "windmolengebied" vraagt om een zorgvuldig proces

De verdere uitwerking van de plannen van initiatiefnemers in dit gebied vraagt om een gebiedsgericht proces waarbij alle betrokken partijen hun inbreng kunnen hebben. Naast de initiatiefnemers zijn dat grondeigenaren, omwonenden, de netbeheerder, andere overheden en overige belanghebbenden. Daarbij zijn draagvlak en participatie belangrijke voorwaarden.

3.1 Voor de andere gebieden geldt dat er nog geen bestuurlijke consensus is over de wenselijkheid van zonneweides om nu al een gebiedsproces te starten

Het starten van gebiedsprocessen wekt bij betrokken partijen de verwachting dat zonneweides daar in principe mogelijk zijn. Voor alle andere gebieden dan het windmolengebied geldt dat de wenselijkheid per gebied eerst nog onderzocht moet worden (landschappelijk, technische en planologische en maatschappelijk). Dit resulteert in een bestuurlijk principe besluit door de raad over de planologische wenselijkheid en precieze begrenzing van de gebieden waarna gestart kan worden met de volgende gebiedsprocessen. Andere gebieden die nader onderzocht gaan worden zijn: Glastuinbouwgebied, gebieden rondom de dorpen en Emmeloord en het Bodemdalingsgebied. Als blijkt dat na deze gebiedsprocessen er nog verdere stappen gezet moeten worden om te voldoen aan de duurzaamheidsambitie, kunnen nieuwe gebieden worden onderzocht. Blijkt dat na nader onderzoek een gebied niet geschikt is voor zonneweides dan zal dit onderdeel zijn van de herziening van de structuurvisie.

4 Voor deze gebiedsgerichte aanpak zijn middelen nodig

Voor de gebiedsgerichte aanpak, het uitwerken van het beleid, de planvorming voor initiatieven in het deelgebied "windmolengebied" en vervolgens de herziening van de structuurvisie is capaciteit en kennis nodig. Hiervoor zijn middelen nodig die momenteel niet voorhanden zijn, namelijk in totaal 150.000 euro. In het plan van aanpak is dit nader onderbouwd. Deze kosten worden gedekt uit de post "reserve beleidsplan". Omdat het proces al eerder wordt opgestart, is de directie door het college gemachtigd vooruitlopend op besluitvorming in de raad verplichtingen aan te gaan c.q. uitgaven te doen tot maximaal € 50.000.

Kanttekeningen

1.1 Het proces is afhankelijk van voortgang provinciale verordening

Onduidelijk is nog wat de exacte invulling van de provinciale verordening wordt. Hierin worden mogelijk nadere afspraken gemaakt over o.a. fondsvorming, tijdelijkheid, monitoring en participatie en de verdeling van de eerste 500 ha. We zijn in dat proces afhankelijk van de besluitvorming door Provinciale Staten. De structuurvisie Zon treedt pas in werking wanneer Gedeputeerde Staten de provinciale verordening heeft vastgesteld. Het streven is uiterlijk 1 januari 2019. Via regelmatig overleg met de provincie en de collega's van andere gemeenten geven wij input en vindt afstemming plaats.

1.2 Onduidelijkheid over het instrumentarium voor de planvorming heeft effect op de aanpak en planning

We moeten vooraf goed in beeld brengen welke procedures benodigd zijn. Dit zal afhangen van omvang van het initiatief. Onzeker is nog of een groot initiatief van

bijvoorbeeld 50 ha of groter geregeld kan worden met gemeentelijk instrumentarium, zoals een bestemmingsplan/omgevingsplan. Dergelijke grote plannen vallen nu mogelijk nog onder de Rijkscoördinatieregeling. Dit kan invloed hebben op de wijze van organisatie en wie het bevoegd gezag is.

Ook moet nog duidelijk worden of een MER benodigd is bij de herziening van de structuurvisie of een planMER op locatieniveau. Dit zal invloed kunnen hebben op de planning en benodigde middelen. We laten ons hierover zo snel als mogelijk adviseren, via in te huren expertise.

1.3 Draagvlak belanghebbenden kan effect hebben op het proces

Tijdens de gebiedssessies en de gesprekstafel zal blijken hoe groot de belangstelling en mogelijk weerstand is bij belanghebbenden. Dit kan mogelijk effect hebben op het proces. Het proces is wel zo ingericht dat we al vroeg belanghebbenden en belangstellenden gelegenheid geven om mee te denken.

3.1 Initiatieven op vrijkomende erven nu al pragmatisch op pakken.

Op vrijkomende erven zijn initiatieven voor zonneweides relatief kleinschalig, namelijk nooit groter dan 1ha. We behandelen ieder verzoek om een nieuwe functie op een vrijkomend erf met maatwerk, dat geldt ook voor de transitie naar zonneenergie. Ons huidige beleid voor vrijkomende erven heeft voldoende handvaten om dergelijke verzoeken als maatwerk te behandelen. Belangrijke voorwaarden daarbij zijn: de erf singel wordt behouden, dan wel opnieuw aangeplant; geen negatieve effecten voor omliggende bedrijven. Initiatiefnemer zorgt voor de maatschappelijke uitvoerbaarheid (het draagvlak van de omgeving, en mogelijkheid voor participatie). Ieder verzoek wordt getoetst op (technische) uitvoerbaarheid, denk daarbij aan de aansluiting op het netwerk. Mogelijk dat naar aanleiding van de uitwerking op structuurvisieniveau aanvullende voorwaarden op vrijkomende erven worden gesteld.

3.2 Lopend proces voorzetten

Voor de omgeving Waterloopbos loopt al enige tijd een proces tot herziening van het bestemmingsplan. In het voorontwerp dat begin 2018 voor vooroverleg en inspraak ter visie heeft gelegen, worden zonneweides mogelijk gemaakt. Het betreffen gronden die in de huidige bestemming al een bestemming 'bedrijven' kent. Daardoor is het provinciaal belang minder aanwezig en is destijds dus niet afgewacht op de structuurvisie van de provincie. Specifieke voorwaarden voor zonneweides worden opgenomen in het in ontwikkeling zijnde bestemmingsplan.

Planning/uitvoering

In het plan van aanpak is de planning nader uitgewerkt. Initiatiefnemers worden in kennis gesteld van de aanpak.

Bijlagen

Plan van aanpak Zonneweides

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : W. Haagsma
Steller : mevrouw M.A. de Rijk-Velema; 06-13329467;
m.derijkvelema@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 juli 2018, no. 180000435;

B E S L U I T:

1. Het instemmen met het plan van aanpak om de structuurvisie te herzien en uit te werken op het onderwerp "Duurzame energie" voor de mogelijkheden voor zonneweides;
2. het starten van een gebiedsproces voor het windmolengebied;
3. het college opdragen voor andere gebieden niet eerder een gebiedsproces op te starten dan wanneer op basis van landschappelijk, technische, planologische en maatschappelijke afweging een principebesluit door de raad is genomen;
4. Een budget van € 150.000 hiervoor beschikbaar stellen;
5. De 11de wijziging van de Programmabegroting 2018 vaststellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
Van 1 oktober 2018.

De griffier, de voorzitter,